

Громадська організація

«Причорноморський центр досліджень проблем суспільства»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

учасників міжнародної науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВОГО СПІВТОВАРИСТВА ТА РОЛЬ СУСПІЛЬНИХ НАУК У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЙОГО РОЗВИТКУ»

12–13 березня 2021 р.

м. Одеса

УДК 303:327(063) С 91

Сучасні проблеми світового співтовариства та роль суспільних наук у забезпеченні його розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 12–13 березня 2021 року). – Одеса : ГО «Причорноморський центр досліджень проблем суспільства», 2021. – 84 с.

Організатори конференції не завжди поділяють думки учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

С 91

УДК 303:327(063) © Автори тез, 2021

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Годлевська В. Ю.

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ІСПАНІЇ:

СТРАТЕГІЯ ТОРКУАТО ФЕРНАНДЕСА МІРАНДИ 5

Дорощук С. М., Маліновська Н. М., Гайдай О. С.

ЧЕНЦІ В МЕДИЦИНІ..... 10

Чекаленко Л. Д.

ІСТОРИЧНІ ФЕЙКИ РОСІЇ: МЕХАНІЗМ ПРОТИСТОЯННЯ..... 12

Ярема О. М.

ВПРОВАДЖЕННЯ РАДЯНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ
НА СОКАЛЬЩИНІ У 1939–1941 РР..... 17

НАПРЯМ 2. ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Вакало Д. Г.

СУЧАСНЕ УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ:
ФІЛОСОФСЬКІ РЕЦЕПЦІЇ ДЛЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ 22

Максименко О. О.

ДО ПИТАННЯ ПРО ЕКОЛОГІЧНУ
МЕНТАЛЬНІСТЬ УКРАЇНЦІВ ТА ЇЇ ХАРАКТЕРНІ РИСИ 26

Поцюрко О. Ю.

СВОБОДА І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЯК ЗАСАДНИЧІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ.....28

Старікова Г. Г.

ПРОБЛЕМА КРИТЕРІЇВ ТА ТИПОЛОГІЇ АРГУМЕНТАЦІЇ
У КОМП'ЮТЕРНИХ НАУКАХ 341

Сумченко І. В.

ВПЛИВ ТЕХНІКИ НА КУЛЬТУРУ ХХ СТОЛІТТЯ 34

Шумилин А. В.

ФРАЗА «ВОССЕЛ ОДЕСНУЮ ПРЕСТОЛА БОЖЬЕГО» –
КЛЮЧ К ПОНИМАННЮ ПОСЛАННЯ К ЄВРЕЯМ..... 38

3

НАПРЯМ 3. СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Кондратик Л. М.

ПРИВ'ЯЗАНІСТЬ ТА СТОСУНКИ В СІМ'Ї
ЯК МАЛІЙ СОЦІАЛЬНИЙ ГРУПІ 42

НАПРЯМ 4. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Бабіна В. О., Миргородська О. О.

ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
У СВІТОВІЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ.....47

Бобик А. Б.

КРИЗА ДЕМОКРАТІЇ В КРАЇНАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ 50

Бойчук О. І.

НОРМАЛІЗАЦІЯ ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКИХ ВІДНОСИН
У 80-Х РОКАХ В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИКИ ПАМ'ЯТІ 54

Зан М. П., Габрин П. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИКО-ПАРТІЙНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ЛІДЕРІВ
РОМСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ТОВАРИСТВ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ 2020 РОКУ 57

Івлєва Є. С.

КОРЕЙСЬКА ВІЙНА: ЗАГОСТРЕННЯ ВІДНОСИН 2020 РОКУ....62

Кундеус О. М.

ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ
СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.....65

Мороховський В. О., Сергієнко Т. І.

РОЛЬ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ
У ФОРМУВАННІ ОБРАЗУ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА 69

Федишин Д. Р.

ПЕРСПЕКТИВИ ЛІДЕРСТВА АСЕАН
У МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ 72

Чупира В. В.

МІЖДЕРЖАВНІ ОБ'ЄДНАННЯ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ:
ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....76

Дорощук С. М.

асистент кафедри описової та клінічної анатомії

Маліновська Н. М.

асистент кафедри описової та клінічної анатомії

Гайдай О. С.

кандидат медичних наук, доцент кафедри описової та клінічної анатомії
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця м. Київ,
Україна

ЧЕНЦІ В МЕДИЦИНІ

Першими поширювачами медичних знань були саме монахи. Києво-Печерська лавра – один з перших монастирів християнської Русі-України, засновником монастиря був Антоній, якого літописець називав «Врач Пречуден». Постала вона у середині XI століття і швидко стала на українських землях відомим духовним, політичним і науково культурним центром. Тут жили і працювали відомі літописці, іконописці, архітектори, філософи. В XI ст. тут уже існувала перша у Київській Русі лікарня. Одним з найвідоміших фахівців і основоположників у галузі новонародженої медицини, а не знахарства, був святий Агапіт Печерський. Уже дев'ять століть лежать у ближніх печерах лаври мощі святого, який був засновником першої терапевтичної школи у Київській Русі-Україні. Тому що знаменита постать увійшла в історію українського монашества як чернець якого називають «Українським Гіппократом», який молитвою і зіллям зцілював тілесні й душевні хвороби. Він вважається засновником лікарської справи у Києво-Печерському монастирі. «Києво – Печерський патерик» – збірник, який розповідав про цілу плеяду монахів – целителів. Він повідомляє про лікаря – ченця Агапіта, який лікував у Києво – Печерській лаврі в IX ст., учня Антонія. Безкоштовно лікував мешканців та мирян, сам доглядав їх, і набув великої популярності в народі. Одного разу він зцілив онука князя Володимира. Втративши надію на одужання, князь попросив преподобного Агапіта навідатися до нього. Проте Агапіт, який не виходив за межі монастиря і лікував тільки на його території – навідріз відмовився відвідати князя, тому послав йому зілля. Завдяки цьому зіллю онук князя одужав. Після одужання князь відправив подарунку до монастиря, але

Агапіт не прийняв їх та передав бідним. Відтоді минуло 1000 років, але і сьогодні під опіку преподобного Агапіта свою працю віддають лікарі, а також до святого моляться ті, хто потребує зцілення душі й тіла.

Найчастіше храми на честь

10

преподобного Агапіта встановлюють на подвір'ї лікарських закладів. Українська православна церква також нагороджує орденом преподобного Агапіта Печерського лікарів, які є найбільш вірними його послідовниками.

Від багатьох хвороб вилікував преподобний Даміан, який жив у монастирі під час ігуменства преподобного Феодосія (1062–1074 р.). Даміан Целитель лікував тільки дітей, святий Григорій Чудотворець – хворих з психічними розладами. Князь Чернігівський Микола Святоша, який був ченцем Києво – Печерського монастиря, побудував Троїцьку надбрамну церкву і лікарню, на базі якої пізніше створений Лікарняний Свято – Троїцький монастир. Проте монастирська медицина на Русі не була монополістичною. Існувала й світська медицина, мирська медицина. Основою всіх практичних знань, які мав народ, залишалися досвід і переказ. По містах серед представників різних професій були й особи, які займалися лікувальною справою. Вже в ті часи з них спеціалізувалися на лікуванні ран, переломів, кровопусканні. Зокрема, процвітала хірургія як найважливіша галузь практичного лікування, це було зумовлено частими війнами і побутовими травмами. Були відомі також ортопедичні прийоми, масаж, лікування виразок. Дьоготь вважався одним з основних засобів для зцілення найрізноманітніших захворювань шкіри, зокрема корости. Ним заливали також трупи й могили тих, хто загинув від чуми. Відходи поташу, що містили кальцій, застосовували при опіках. Св. Олімпій Іконник лікував переважно хворих зі шкірними захворюваннями. Свою основну професію іконописця він вдало поєднував з лікуванням, використовуючи як лікарські засоби фарби, якими писав ікони. Рослинні барвники грали важливу роль в лікуванні шкірних хвороб у багатьох народів. Олімпію приписували спроможність виліковувати різноманітні гострі і хронічні шкірні захворювання. Під час лікування Олімпій брав фарбу з «вапниці» (горщика живописця) і змазував нею гнійні виразки, роблячи це кілька разів. Потім хворий змивав фарбу водою. Видужання хворого викликало захоплення пацієнтів. Монах Прохор – чорноризець перетворював лободу на хліб під час голоду, і його хліб мав цілющу силу, адже в руках невіруючого перетворювався на полин. Монах Марк – гробокоп зцілював Душу, вшановуючи Тіло. Є багато спільного у методах зцілення волхвами і лікарями – ченцями, отже не варто заперечувати, що язичницьке цілителство стало основою монастирського, яке, крім усього,

засновувалося на глибокій духовній вірі. Розвитку медичної освіти в Україні сприяло створення у 1632 році Київської братської школи, яка 1632 року з ініціативи митрополита Петра Могили об'єдналася з Лаврською школою і стала називатися Києво-Могилянською колегією. Згодом вона здобула юридичні права

11

вищої школи і титул «Академія». Важко зараз говорити про стосунки монастирської медицини і світської. Але немає сумніву що, незважаючи на окремі випадки антагонізму, то була єдина система медичних знань і медичної допомоги. Вона була об'єднана спільною християнською релігією, спільним ідеалом – служінням.

ЛІТЕРАТУРА

1. Верхратський С.А., Заблудовський П.Ю. Історія медицини. – К.: Вища шк., 2011. – С. 190–209.
2. Болтарович Зоріана. Українська народна медицина: Історія і практика – К.: Абрис, 1994. – 320 с.
3. Дарманський П. Ф. Обряд у житті людини – Київ, видавництво політичної літератури, 1974 – 199 с.
4. Києво-Печерський Патерик / Переклад із церковнослов'янської М. Кашуба, Н. Пікулик. – «Збірник Святослава» 1076 р.